

**ISNI-tunnusten käyttöönotto tekijänoikeusjärjestöissä:
projektin toimintasuunnitelma vuodelle 2022**
(tarkistettu versio 2.2.2022)

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

TEOSTO

Tavoitteet

Projektin (2022-2023) tavoitteena on hankkia ISNI-tunnukset kattavasti eri tekijänoikeusjärjestöjen edustamille tekijöille. Käytännössä tämä tarkoittaa ISNI-tunnusten lisäämistä tekijänoikeusjärjestöjen tietokantojen oikeudenhaltijatietoihin. Lisäksi ensimmäisessä vaiheessa pohjustetaan projektikonaisuuden seuraavaa vaihetta.

Vuoden 2022 keskeisin tavoite on pilotoida ja valmistella laajamittaista ISNI-tunnusten hankintaa.

Selvitys

Projekti käynnistetään selvityksellä ISNI-tunnusten tuomista uusista mahdollisuuksista tekijänoikeusinfrastruktuurissa. Selvityksessä käydään läpi ISNI-tunnusten täysimittaisen soveltamisen edellytykset tekniseltä ja käytäntöjen näkökulmista kaikkien tekijänoikeusjärjestöjen osalta. Tarpeet järjestelmien kehitykselle kirjataan ja näiden pohjalta laaditaan kehittämissuunnitelma osaksi projektikonaisuuden toisen vaiheen tarkempaa suunnittelua. Selvityksen yhteydessä kerätään myös mahdollisia juridisia kysymyksiä tietojen käsittelystä erillistä selvitystä varten.

Tekniset vaatimukset

Lisäksi projektin alkuvaiheessa määritellään teknisiä vaatimuksia ISNI-tunnusten tallentamista varten eri järjestelmiin ja pilotoidaan järjestöjen dataa.

Pilotointi

Käyttöönotto aloitetaan tunnisteiden pilotoinnilla, jossa järjestön tietokannasta otetaan otos tekijöitä Kansalliskirjaston käsittelyyn kansainväliseen ISNI-tietokantaan vientiä varten. Pilotoinnin havainnot raportoidaan järjestölle ja näin varmistetaan, että tekijöihin liittyvä metadata vastaa ISNI-keskuksen laatuksia. ISNI-tunnusten käyttöönotto tekijänoikeusjärjestöissä tehdään porrastetusti ja aikataulut sovitetaan kunkin järjestön muiden käynnissä olevien projektien aikatauluihin. Sovitut aikataulut ja eri järjestöjen arviot lähetettävien tekijöiden määrästä näkyvät tämän toimintasuunnitelman osiossa *Aikataulut ja määrät*.

Hankinta

Pilotoinnin jälkeen aloitetaan ISNI-tunnusten laajamittainen hankinta. Tämän prosessin tavoitteena on hankkia ISNI-tunnukset kaikille kunkin järjestön tietokannan tekijöille. Käytännössä tämä tarkoittaa, että kansallinen ISNI-rekisteröintitoimisto (Kansalliskirjasto) välittää tekijätiedot ISNI-keskukselle ja saadut tunnisteet takaisin tekijänoikeusjärjestöille. Samalla myös täydennetään ja korjataan tekijätietoja molemmissa tietokannoissa ja yhdistellään ns. tuplatietueita eli tapauksia, joissa samalle tekijälle on syntynyt useita tietueita.

Laajamittaisen käyttöönoton yhteydessä Kansalliskirjasto myös järjestää koulutusta ja viestintää ISNI-tunnuksiin ja niiden käyttöön liittyen.

ISNI-projektin seuranta toteutetaan Helsingin yliopiston projektinjohtamismallin mukaisesti.

Eri vaiheiden kuvaus ja kesto

Kokonaisuuden eri vaiheet on pilkottu yksityiskohtaisiin toimenpiteisiin alla olevaan taulukkoon. Jokaisen toimenpiteen kohdalla on arvioitu sen kesto ja vastuutaho.

	kesto	vastuutaho
ISNI-TUNNISTEEN MERKITSEMINEN TIETOJÄRJESTELMISSÄ		
vaatimusten määrittely		KK yhdessä järjestöjen kanssa
PILOTOINTI		
siirrettävistä tietueista ja tiedonsiirtoformaattista sopiminen	päivä	järjestö+KK
tietueiden poiminta ja lähettäminen KK:lle	viikko	järjestö
datan analyysi	viikko	KK
esiprosessointi analyysin pohjalta (mm. siivous, tietojen täydentäminen)	1-2 viikkoa*	järjestö
testilähetys ISNI-keskukseen	päivä	KK
ISNI-testilähetyksen raportti ja tilastot	päivä	KK
datan täydentäminen tarvittaessa	1 viikko	järjestö pääasiassa
datan käsittely ISNI-kannassa (mm. ilman ISNIä jääneet tapaukset)	1-3 viikkoa	KK
ISNI-LÄHETYS/HANKINTA		
kaikkien tietueiden poiminta ja lähettäminen KK:lle	viikko	järjestö
lähetys ISNI-keskukseen	päivä	KK
ISNI-lähetyksen raportti ja tilastot	päivä	KK
datan käsittely ISNI-kannassa (mm. ilman ISNIä jääneet tapaukset)	riippuu määrästä	KK pääasiassa
saatujen ISNI-tunnusten vieminen järjestön tietokantaan		järjestö

*ensimmäisen järjestön kohdalla kestää vähän pidempään, analyysin työkaluja kehitetään

Aikataulut ja tekijöiden määrät

Tekijänoikeusjärjestöjen kanssa edetään sovitussa järjestyksessä:

- Gramex: touko-lokakuu 2022 (noin 60 000)
- Kopiosto: elo-lokakuu 2022 (graafisen työn tekijät noin 35 000), maaliskuu 2023 (av-alan tekijät noin 10 000)
- Sanasto: toukokuu 2022, marraskuu 2022 - tammikuu 2023 (noin 15 000)
- Kuvasto: helmi-maaliskuu 2023 (3 000)
- Teosto: huhti-elokuu 2023 (20 000)

Aikataulut ovat suuntaa-antavia.

2022					
maaliskuu	TEKNISTEN VAATIMUSTEN LAATIMINEN (kaikki järjestöt) SELVITYKSEN TEKEMINEN (haastattelut, kaikki järjestöt)				
huhtikuu	PILOTOINTI (Gramex ja Sanasto)				
toukokuu	Gramex 60 000		Sanasto		
kesäkuu					
heinäkuu					
elokuu		Kopiosto: (graafisen alan tekijät) 35 000			
syyskuu					
lokakuu					
marraskuu			Sanasto 15 000		
joulukuu					
2023					
tammikuu				Pilotointi (Kuvasto ja Teosto)	
helmikuu	Gramex (jälkipyykkiä)			Kuvasto 3 000	
maaliskuu					
huhtikuu					Teosto 20 000
toukokuu		Kopiosto (av-tekijät) 10 000 *			
kesäkuu					
heinäkuu					
elokuu			Sanasto (jälkipyykkiä)		
syyskuu					
lokakuu					
marraskuu					
joulukuu					

Kvartaalisuunnitelma ja tärkeimmät tuotokset

Seuraavassa esitetään projektin kulku ja tärkeimmät tuotokset:

Q1/2022 (käytännössä helmi-maaliskuu)

- projektin käynnistäminen, ohjausryhmän perustaminen
- projektin saadun avustuksen mukaan päivitetty toiminta- ja rahoitussuunnitelma
- viestintäsuunnitelma
- selvityksen aloittaminen
- juridisen selvityksen pohjatyöt
- pilotoinnin aloittaminen (Gramex, Sanasto)
- projektin toisen vaiheen rahoituksen hakeminen (tarkemmat aikataulut eivät ole vielä tiedossa)
- teknisten vaatimusten listaaminen (kaikille järjestöille)

Q2/2022 (huhti-kesäkuu)

- selvitys ISNI-tunnusteen tuomista uusista mahdollisuuksista tekijänoikeusinfrastruktuurissa, ml. tekniset kehitysvaatimukset
- pilotointiin liittyvä data-analyysi
- ISNI-tunnusten pilotointi valmis ainakin Gramexin osalta

Q3/2022 (heinä-syyskuu)

- datan tarvittava täydentäminen järjestöissä ja käsittely ISNI-tietokannassa
- mahdollisen jatkoprojektin käynnistäminen (API:n rakentaminen)
- pilotoinnin aloittaminen ja ISNI-tunnusten hankinta (Kopiosto)
- pilotointi valmis Sanaston ja Kopioston osalta
- ISNI-tunnusten hankinta (Sanasto)

Q4/2022 (loka-joulukuu)

- ISNI-tunnusten laajamittainen hankinta valmis Gramexin osalta ja osittain valmis Kopioston osalta
- vuoden 2023 tarkennettu toimintasuunnitelma

Vuoden 2023 suunnitelma tarkentuu tämän vuoden loppupuolella.

Q1/2023

- ISNI-tunnusten laajamittainen hankinta valmis Sanaston osalta
- pilotointi (Kuvasto ja Teosto)
- työpaja/seminaari/koulutus

Q2/2023

- ISNI-tunnusten laajamittainen hankinta valmis Kopioston ja Sanaston osalta
- ISNI-tunnusten pilotointi valmis kaikkien hankkeeseen osallistuvien tekijänoikeusjärjestöjen osalta

- tekijänoikeusjärjestöjen järjestelmät tukevat ISNI-tunnuksen tallentamista ja käyttöä

Q4/2023

- ISNI-tunnusten laajamittainen hankinta valmis kaikkien hankkeeseen osallistuvien tekijänoikeusjärjestöjen osalta
- tiedotus ja yhteistyön laajeneminen
- projektin loppuseminaari

Hankkeen etenemistä seurataan säännöllisesti ohjausryhmässä.